

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Viite: HE 9/2018 vp, asiantuntijapyyntö 9.4.2018

Yleistä tietosuoja-asetusta täydentävä lainsäädäntö

Medialiitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi hallituksen esityksestä EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 9/2018 vp) ja toteaa näkemyksensä seuraavaa:

1. Hallituksen tavoitteena yleisen tietosuoja-asetuksen 85 artiklan soveltamisessa eli henkilötietojen suojan tasapainottamisessa sananvapauden kanssa on ollut sääntelyn *nykytilan säilyttäminen*. Kuten esityksessäkin todetaan, kysymys ei ole ollut Suomessa ongelmallinen, vaan voimassa olevan sääntelyn voidaan katsoa turvaavan kohtuullisesti sekä henkilötietojen suojan että sananvapauden edellyttämän toimintavapauden henkilöihin liittyvien tietojen journalistisessa käsittelyssä. Liitto pitää hallituksen lähestymistapaa oikeana.
2. Ehdotettu tietosuojalain 27 § on rakenteeltaan varsin raskas, sisältäen neljä eri tavoin määriteltyä kategorialaajuuksia sananvapauden perusteella tehtyjä poikkeuksia ja rajoituksia yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamiseen. Etenkin tilanteisiin, joissa asetusta on säädetty sovellettavaksi *ainoastaan soveltuvin osin*, liittyy tyypillisesti myös merkittävää tulkinnanvaraisuutta. Monessa tapauksessa kyse on asetuksen säännöksistä, joita on vaikea kuvitella käytännössä sovellettavan journalistiseen toimintaan mutta joiden osalta on – samasta syystä – myös vaikea perustella selkeämmän soveltamisalarajauksen tarpeellisuutta. Moniportaisuudesta ja siitä johtuvasta vaikealukuisuudesta huolimatta ehdotuksessa on kuitenkin kokonaisuutena *onnistuttu hyvin* säilyttämään nykyinen tasapaino oikeuksien välillä. Liitto kannattaa hallituksen esittämää sääntelytapaa.
3. Edustajan nimeämistä koskevan yleisen tietosuoja-asetuksen 27 artiklan osalta ehdotetussa tietosuojalain 27 §:n 2 momentissa poikkeus on rajattu koskemaan tilanteita, joissa henkilötietojen käsittely liittyy joukkoviestintätoimintaan ja siten päätoimittajavastuun alla toimiviin julkaisuihin ja ohjelmiin. Vähintään tässä laajuudessa poikkeus on välttämätön nykytilan säilyttämiseksi. Rajauksella estetään

tehokkaasti valvonnan kiertäminen, koska päätoimittajavastuu jo sellaisenaan toteuttaa asetuksessa tarkoitetun edustamisen funktion.

4. *Tietoturvan* osalta journalistiseen toimintaan soveltuisivat samat säännöt kuin muuhunkin henkilötietojen käsittelyyn. Yleisen tietosuojalain voimaantulon myötä toimijoiden velvoitteet tältä osin vahventuvat nykyisestä, silloinkin kun kyse on journalistisesta toiminnasta. Tietoturvasäätelyn osalta journalistinen henkilötietojen käsittely ei toisaalta ole erityisasemassa nykyisessäkään lainsäädännössä.
5. Ehdotettu tietosuojalain 28 §:n viittaussäännös *julkisuuslakiin* on sekin onnistunut säätelyratkaisu. Vaikka julkisuusperiaate on vähintäänkin oikeusteoreettisessa ristiriidassa henkilötietolainsäädännössä omaksutun käsittelyperustevaatimuksen kanssa, viittaus ei nyt esitetyllä tavalla tehtynä aiheuttane merkittäviä käytännön soveltamiongelmia. Oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta on mahdollista käsitellä erillisenä oikeudesta käsitellä asiakirjoihin sisältyviä henkilötietoja. Tiedotusvälineiden osalta tietosuojalain 27 §:ssä säädettävät poikkeukset, ja toisaalta henkilötietojen yksityisen käsittelyn osalta suoraan yleisen tietosuojalain 2 artiklan 2 c alakohdassa tehty rajausta, mahdollistavat julkisuusperiaatteen ja sananvapauden saumattoman liitynnän myös silloin, kun julkiseen tietoon sisältyy henkilötiedon määritelmän täyttävää sisältöä.
6. On ensiarvoisen tärkeää, ettei henkilötietoja suojaavalla säätelyllä vaikeuteta kohtuuttomasti sananvapauden käyttöä ja median toimintaa yhteiskunnassa. Eri-tyisesti niiltä osin, kun henkilötietojen suoja kattaa muutakin kuin henkilön yksityiselämän piiriin kuuluvaa tietoa, tietosuojasäännösten soveltamiseen julkiseen keskusteluun tulee demokraattisessa yhteiskunnassa suhtautua erittäin pidättävästi.

Medialiitto ry

Mikko Hoikka
toimialajohtaja

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenyrityksemme edistävät sananvapautta, kotimaista kulttuuria ja demokratiaa tuottamalla suomalaisille laadukkaita mediatuotteita ja -palveluja. Jäsenjärjestömme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, Sanomalehtien Liitto ja Suomen Kustannusyhdistys. Yhdessä edustamme lähes 700:aa yritystä, jotka työllistävät noin 20 000 henkilöä ja tuottavat 4,3 miljardin euron liikevaihdon.